

Prof. PhDr. Václav Chaloupecký

profesor eskoslovenských dejín

* 12. 05. 1882 – Dětice

+ 21. 11. 1951 – Praha

Rektor UK: 1937/38

O obraze:

autor: Peter Daniš, 2008

olej, plátno, 100 x 80 cm

umiestnenie: zasada ka Vedeckej rady UK

majetok UK

- Stredoškolské štúdium – Gymnázium v Mladěj Boleslavi a v Prahe II. (1903)
- Vysokoškolské štúdium – 1907– FIF Karlo-Ferdinandovej univerzity (teraz Univerzita Karlova) v Prahe; PhDr. – 1908 na FIF KFU v Prahe
- 1904 – 1905 vojenská služba v Bregenzi a v Innsbrucku
- 1908 – 1914, 1918 –1919 archivár a knihovník u kniežaťa a Lobkovitza na zámku v Roudnici
- 1914 – 1918 vojenská služba na frontoch monarchie
- 1919 – 1921 štátny inšpektor archívov a knižníc pre Slovensko
- 1922 – docent eskoslovenských dejín FIF UK v Bratislave
- 1922 – 1938 riadny profesor eskoslovenských dejín FIF UK v Bratislave
- 1922 – 1938 riaditeľ Historického seminára FIF UK
- 1923 – 1938 riaditeľ Historického proseminára FIF UK
- 1929/30 – dekan FIF UK
- 1930/31 – prodekan FIF UK
- 1931 – 1937 senátor AS UK
- 1937/38 – rektor UK
- 1938/39 – prorektor UK
- 1939, 1945–1951 profesor eských dejín FIF UK v Prahe

Jeden z hlavných predstaviteľov strednej generácie eských historikov medzivojnového obdobia, žiak profesora Pekařa. V ranom období svojej vedeckej činnosti sa špecializoval na kultúrne problémy prvých Luxemburgovcov, neskôr ho zaujala otázka sedliactva v dobe predhusitskej a husitskej a sociálne pomery poddaných v Čechách pred Bielou Horou. Po príchode do Bratislavy sa venoval stredovekej a novovekej problematike eských a slovenských dejín. Počas svojho takmer dvadsiťročného pôsobenia na FIF UK sa zaslúžil o vybudovanie historického seminára a proseminára. Z jeho podnetu sa pri USŠ vytvorila komisia na vydávanie edície prameňov listinnej, listovej a narámateľnej povahy k dejinám Slovenska. Vypracoval však aj niečo ako osobitne poškodených prác a teórií, v ktorých ako stúpenec echoslovakizmu zastával výlučne eské stanovisko. Zdôrazňovaním eskej a slovenskej národnej jednotnosti sa snažil vytvoriť koncepciu jednotných eských a slovenských dejín, čím sa dostal do polemík so starou i nastupujúcou mladou generáciou slovenských historikov. Objektívnejšie boli jeho edície významných slovenských právnych a literárnych prameňov.

Publikácia činnosť (výber)

- Privilegium krále Jana Čechů a Moravanů z r. 1310 (1909)
- O privilegii vydaném Čechů a Moravanů při nastoupení krále Jana Lucemburského (1910)
- Zur kritik der älteren böhmisch-mährischen Landesprivilegien (1911)
- Jan IV. z Dražic, poslední biskup pražský (1912)
- Účel pokladníka arcibiskupství pražského z let 1382/83 (1912)
- František Palacký (1912)
- Palacký v archivu roudnickém (1912)
- Štítný a Chelický (1914)
- Česká rebelia na Podlipsku 1619 –1621 (1918)
- O cípu (1919)
- Praga caput regni (1919)
- Dvě úvahy o národním probuzení na Slovensku (1920)
- K nejstarším dějinám Bratislavy (1922)
- eskoslovenské dějiny (1922)
- Staré Slovensko (1923)
- Unsere Grenze gegen Ungarn (1923)

- Das historische recht der magyarischen Nation auf die territoriale Integrität (1923)
- Na úsvit k es anství (1924)
- Dv studie k d jinám Podkarpatska (1925)
- Pad lky staroslovenských zp v historických (1925)
- K d jinám valdenských v echách p ed hnutím husitským (1925)
- P e kn žská z roku 1562 (1925)
- eská hranice východní koncem XI. století (1926)
- Selská otázka v husitství (1926)
- Radla-Anastazius, druh Voj ch v, organizátor uherské církve (1927)
- Slovenské diacese a tak e ená apoštolská práva uherská (1928)
- Martinská deklarace a její politické osudy (1928)
- O znaku Slovenska (1929)
- Nitra a po átky k es anství na Slovensku (1930)
- Zápas o Slovensko –1918 (1930)
- Der modus vivendi und die Slowakei (1931)
- Kniha Žilinská (1934)
- Svatý Vojt ch (1934)
- Slovenská liturgie (1934)
- Universita Petra Pázmánya a Slovensko (1935)
- Doba Lucemburská (1936)
- St edov ké listy ze Slovenska. Sbierka listov a listín písaných jazykom národným z rokov 1462-1490 (1937)
- Po átky státu eského a polského (1937)
- Svatováclavský sborník (1939)
- Na úsvit k es anství (1942)
- Praha románská (1946)
- Valaši na Slovensku (1947)
- Karlova universita v Praze 1348 až 1409 (1948)
- Inaugura ní diplomy krále Jana z r. 1310,1311 (1949)
- St edov ké legendy prokopské (1953).

lenstvo vo vedeckých spoločnostiach a odborných komisiách

Predseda Duchovednej triedy U enej spoločnosti Šafárikovej, **predseda** Skúšobnej komisie pre u íte stvo na stredných školách pri FIF UK, **predseda** biblioteknej komisie UK, **hlavný redaktor** Sborníka a Spisov FIF UK, **len** eskej akadémie vied a umení, **len** Zboru pre vedecký výskum Slovenska a Podkarpatskej Rusi pri Slovanskom ústave, **len** eskoslovenskej národopisnej spoločnosti, **len** Spoločnosti pre štúdium národnostných otázok, **len** eskoslovenskej národnej rady bádateľskej, **len** Národnej rady eskoslovenskej, **len** Extenzie UK, **len** Kuratória pre postavenie univerzitného internátu a akademickej menzy, **len** stavebnej komisie UK, **estný len** Rumunskej akadémie vied, **len-korešpondent** Kráľovskej eskej spoločnosti náuk.

Vyznamenania

- Komander Radu Rumunskej koruny

Pramene a bibliografia

- AUK, fond RUK I., kart. 24.
- AUK, fond FIF UK, kart. 66.
- Ústav d jin Univerzity Karlovy–Archiv UK, prípis . 2563/2000 zo d a 25.05. 2000
- Bratislava. asopis U ené Společnosti Šafa íkovy. Bratislava 1934, ro ník VIII., s.164-166
- Ro enka University Komenského za studijní rok 1936-1937. Bratislava 1936, s. 11-12.
- Soznam osôb a ústavov taktiež štátnych skúšobných komisií pod a stavu na za íatku študijného roku 1938-39. Bratislava 1938, s. 29, 58, 79.
- Dolan, O.: Preh ad profesorov 1919-1966. Preh ad pracovísk 1919-1948. Bratislava 1968, s. 97, 228, 230.
- 50 rokov Univerzity Komenského. Vydané pri príležitosti 50. Výro ia založenia Univerzity Komenského. Bratislava 1969, s. 288, 315.
- Kutnar, F.: P ehledné d jiny eského a slovenského d jepisectví. Od po átk pozitivistického d jepisectví na práh historiografie marxistické. Praha 1977, II. zv., s. 267-271.
- Stru ný p ehled d jin Univerzity Karlovy v Praze. 1997.

Spracoval: PhDr. Viliam Csáder, vedúci Archívu UK